

***SAMSUN/KAVAK
S TİPİ KAPALI ve BAFRA T
TİPİ KAPALI HAPİSHANELERİ
HAK İHLALLERİ RAPORU***

6 EYLÜL 2024

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

ANKARA ŞUBE

GİRİŞ.....	3
RAPORUN AMACI.....	3
YÖNTEM	3
MAHPUSLAR İLE YAPILAN GÖRÜŞMELERDE AKTARILAN HAK İHLALLERİ	3
1) <i>BAFRA T TİPİ KAPALI HAPİSHANESİ.....</i>	<i>3</i>
2) <i>SAMSUN/KAVAK S TİPİ KAPALI HAPİSHANESİ</i>	<i>13</i>
TESPİT VE GÖZLEMLERİMİZ	22
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	24

GİRİŞ

İnsan Hakları Derneği Genel Merkezi ve şubelerine, mahpusların yaşamış oldukları işkence, kötü muamele ve diğer hak ihlallerine dair mahpus yakınları tarafından başvurular yapılmıştır. Bu başvurular doğrultusunda 22.08.2024 tarihinde Bafra T Tipi Kapalı Hapishanesinde 13 mahpus ile, 21.08.2024 tarihinde Samsun/Kavak S Tipi Kapalı Hapishanesinde 11 mahpusla görüşmeler yapılmış ve yapılan görüşmeler sonucunda aktarılan bilgiler doğrultusunda hak ihlalleri raporu hazırlanmıştır.

RAPORUN AMACI

Samsun/Kavak S Tipi Kapalı Hapishanesi ve Bafra T Tipi Kapalı Hapishanesinde yaşatılan ihlalleri tespit ederek, ilgili kurum ve yetkilileri bilgilendirerek hak ihlallerinin sonlandırılmasını sağlamak, yaşatılan tüm hak ihlallerinin önlenmesi için etkili soruşturma yürütülmesini talep etmek ve hak ihlalleri konusunda kamuoyunu bilgilendirmek amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Bu raporda avukatlar tarafından hapishanelerde gerçekleştirilen ziyaretler sonucunda mahpusların aktardıkları bilgiler kullanılmıştır.

MAHPUSLAR İLE YAPILAN GÖRÜŞMELERDE AKTARILAN HAK İHLALLERİ

1) BAFRA T TİPİ KAPALI HAPİSHANESİ

E. Y. ile 22.08.2024 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “Mahpusların birbirine en uzak olacak şekilde 2 ayrı koğuşta tutulduklarını, A-17 koğuşunda 13 mahpus A-14 Koğuşunda 12 mahpus olmak üzere 25 siyasi mahpusun Bafra T Tipi Hapishanesinde tutulduğunu; 6 mahpusun İdare ve gözlem Kurulu Kararları ile infazının uzatıldığını bu mahpuslardan; A. T.’un 2 kez 6 ay infazının uzatıldığını, toplamda 1 yıl infazının uzatıldığını; T. Ü.’in 2 kez 6 ay infazının uzatıldığını, toplamda 1 yıl infazının uzatıldığını; R. K.’in 1 kez 6 ay infazının uzatıldığını; H. U. E.’in 1 kez 6 ay infazının uzatıldığını; C. Ö.’ün 1 kez 6 ay infazının uzatıldığını, S. Ö.’ün 3 ay infazının uzatıldığını; 29 aralık 2020 tarihinde yapılan düzenlemeyle idare ve gözlem kurullarının yetkisinin artırılmasından sonra 1 ocak 2021 tarihinden beridir mahpusların idare ve gözlem kuruluna çağrıldığını, ancak bir yıl öncesine kadar Bafra T Tipi Kapalı Hapishanesinde hiçbir mahpusun idare ve gözlem kuruluna çıkmadığını, idarenin de “idare ve gözlem kuruluna mülakat için

çıkmasından dolayı infazlarının uzatıldığını” söylediğini, sonrasında siyasi mahpusların idare ve gözlem kuruluna çıktıklarını, ancak yine hiçbir mahpusun tahliye edilmediğini ve infazların uzatıldığını, dahası çağrıldıkları mülakatlarda herhangi bir kurulun karşısına çıkmadıklarını, ilk önce psikososyal servisine davet edildiklerini, psikososyal servisinde psikoloğu gördüklerini, psikoloğun kendilerine 3 soru sorduğunu sonrasında hiçbir yorum yapmadan “tamam” dediğini ve infazların uzatıldığını, isimlerini vermiş olduğu infazı uzatılan mahpuslardan hiçbirinin disiplin cezası almadığını, kanunun aradığı “iyi halli olma” şartını bütün mahpusların sağladığını, bu mahpusların sadece 2021 yılında açlık grevine girdiğini ancak 2021 yılından da herhangi disiplin cezalarının bulunmadığını, buna rağmen bütün mahpusların idare ve gözlem kurulu kararlarıyla infazlarının uzatıldığını, mahpuslara gönderilen idare ve gözlem kurulu kararlarının tamamının noktası virgülüne kadar aynı olduğunu; 14.08.2024 tarihinde idarenin arama yapmak için koşullara geldiğini, aramayı tamamladıktan sonra koşuştan çıktıklarını, sonrasında tekrar geldiklerini, mahpusların defter ajanda, notlar ve mektuplarının tamamına el konulduğunu, sonrasında mektupların kendi adlarına olması halinde geri iade edileceğinin söylendiğini, el konulan ajanda defter ve notlar için ise herhangi bir şey söylenmediğini, el konulan ajandalarda mahpusların şiirleri ve edebi eserleri, düşünce yazılarının yer aldığını ancak bu notlara da el konulduğunu, üzerinde hapishane idarelerinin kaşelerinin bulunduğu “uygundur” kaşeleriyle birlikte yanlarında yer alan kitaplara da el konulduğunu, 2 yıl önce yapılan aramada el konulan kitaplar arasında Abdullah Öcalan'ın savunması olduğunu infaz hakimliği kararının olması nedeniyle kitabın geri verilmesi için başvuru yaptıklarını infaz hakimliğinin başvurularını kabul ederek kitabı mahpuslara geri verdiğini, 2 defa kontrol edilmiş Abdullah Öcalan'ın savunması kitabına da 14.08.2024 tarihli aramada yine el konulduğunu; 2 yıl önce aynı şekilde kitaplara notlara mektuplara el konulduğunu, 2 yıl önce siyasi mahpusların 4 ayrı koşuştta kaldıklarını, mahpusların giyecekleri, elbiseleri dahil olmak üzere defter ajanda kişisel notlar edebi metinleri ve kitaplarına el konulduğunu daha sonrasında bu aramada el konulan notlar gerekçe gösterilerek çoğu mahpusun sürgün edildiğini sürgün edilen mahpusların kitaplarının gönderilmediğini, kendi kitaplarının da verilmediğini, defterlerin notların ajandalarının ise çok küçük bir kısmını mahpuslara iade edildiğini, edebi eserler ile Kürtçe tutulan notların mahpuslara hiçbir şekilde verilmediğini, mahpusların öykü deneme roman, düşünce kitapları ve edebi eserlerinin mahpusların kendi el yazısı olması ve başkaca bir örneğinin de bulunmaması sebebiyle mahpuslara geri verilmediğini, bunun bilinçli olarak yapıldığını, bu el konulan defter notlar ve ajandaları idarenin keyfi bir şekilde okuyup değerlendirme yaptığını, yapılan değerlendirmede “örgütsel doküman olabilir” şeklinde gerekçe öne sürüldüğünü ve bu nedenle 2 yıl önce 18 mahpusun sürgün edildiğini, 14.08.2024 tarihinde yapılan bu aramanın sürgünlere gerekçe edileceğini düşündüğünü başka da hiçbir anlamı ve güvenlik açısından herhangi bir amacı olmadığını; 14.08.2024 tarihinde yapılan arama sonrasında el konulan materyaller kitaplar el yazısı notlar, edebi eserler için mahpusların tamamına genel bir soruşturma açılmadığını, 2 koşuştan el konulan kitap ve ajandalar için 3 mahpusa soruşturma açıldığını, bu 3 mahpus arasında kendisinin de olduğunu kendisine daha yeni başlatılan

soruşturmada odada bulunan Kürtçe sözlüğün bahane edildiğini, sözlüğün bizatihi Bafra T Tipi Kapalı Hapishanesinde de incelendiğini, zaten 2 yıl önce yapılan aramadan sonra geri verilen bir sözlük olduğunu Batman Hapishanesinin de mührü olduğunu ancak Bafra T Tipi Kapalı Hapishanesi İdaresinin 2 yıl önce inceleyip ve uygun gördüğü sözlük içinde Öcalan'la ilgili ifadeler olduğu için kendisine soruşturma başlatıldığını, alınan el konulan ajanda ve defterler arasında 2 yıl önce el konulup okunup uygun bulunup, mahpusa verilmesinin kararlaştırılmış olduğu defterlere de tekrar el konulduğunu, el konulan kitaplarda da bizzat Bafra T Tipi Kapalı Hapishanesi mührünün olduğunu, 2 yıl önce incelenen kitap ve defterlere dahi tekrar el konulduğunu, bunların da verilip verilmeyeceğinin bilinmediğini; soruşturma açılan diğer 2 mahpusun E. İ. ve S. B. olduğunu, bu 2 mahpusa tutulan defter ve türkü defterleri için 11 gün hücre cezası istendiğini, verilecek olan hücre cezasının infaz yakma sebebiyle verildiğini, tamamen planlı yapılan bir operasyon olduğunu düşündüğünü; 2 yıldır hapishane müdürüyle hiçbir şekilde görüşmediklerini, hapishane savcısının mahpuslara görüşülmeyeceğine dair dayatma yaptığını ancak hapishane savcısının bütün aramalara dahil olduğunu; mahpusların etkinliklere ve sosyal faaliyetlere çıkarılmadığını, yılda 1 veya 2 kere sohbet çıkarıldıklarını, kendisinin de 13 yıldır bu hapishanede olduğunu malzemeler ve etkinlik yapılacak yer konusunda hiçbir sıkıntının olmadığını, ancak sohbet haklarının da ellerinden alındığını, pandemi öncesinde spora çıkarıldıklarını ancak şu an her odanın ayrı ayrı spora çıkması için dayatma yapıldığını bu nedenle kendisinin çıkmadığını; bu hapishanede 6 aydır oda değişiminin yapılmadığını; mahpuslardan S. S.'in Rojavalı olduğunu, daha önce bir vasisinin olduğu ancak 3 yıl önce vasisinin Avrupa'ya taşındığını ve vasisinden hiçbir haber alınmadığını, bu nedenle vasisi tarafından kendisine yatırılan bir para olmadığını, mahpusların aralarında para toplayarak ankesörlü telefon ile eşiyile görüşmesi için kendisine kontör aldığını, bu kontör sayesinde haftada 10 dakika eşiyile görüşebildiğini ancak şuan ACEP sistemi geldiğini, hiçbir şekilde başka birinin banka kartıyla Serbest Süleyman'ın görüşme yapamayacağını, S. S. 'in yapmış olduğu telefon görüşmelerinin uluslararası telefon görüşmesi olarak sayıldığını, 2 yıl önce 10 dakikalık telefon görüşmesinin 27 TL olduğunu sonrasında bu 10 dakikalık ücretin 56 TL ye çıkarıldığını, daha sonra 75 TL olarak tarifenin güncellendiğini, sonrasında 125 TL olduğunu şu an 10 dakikalık aile görüşünün 325 TL olarak belirlendiğini, Serbest Süleyman'ın aylık 1.500 TL ye yakın telefon görüşmesi için parasının olması gerektiğini, ACEP sisteminin 2 yıl önce Bafra T Tipi Kapalı Hapishanesinde kurulduğunu, ACEP sistemi nedeniyle ankesörlü telefondan görüşme yapamadığını, bütün mahpusların Serbest Süleyman için ankesörlü telefon talep ettiğini, ancak idarenin ankesörlü telefonu kabul etmediğini, bu ACEP (Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu) sisteminin hapishanede var olduğunu (yani odalarda kabin bulunduğunu) ancak görüntülü görüşme yapamadıklarını bu acep sistemi yüzünden aile görüşü kapalı görüş telefon görüşlerinin kantin yazdırma sisteminin tamamının ACEP sistemine kayıtlı olduğunu, ACEP sisteminin de sadece vakıflar bankasıyla çalışabildiğini, ailelerin Vakıfbank'tan para yatırması gerektiğini, Vakıfbank dışında herhangi bir havale ve EFT yönteminin olmadığını, ancak bu ACEP sistemi yüzünden sadece hesabında para bulunan mahpusun

herhangi bir işlemi yapabildiğini, örneğin bir arkadaşının kendi hesabında para olmadığı için mektup gönderemediğini, kendisinin de bu mektup için arkadaşına yardımcı olamadığını, aile ile telefon görüşü yapacakken sadece vakıf bankası hesabında parası olması halinde telefon görüşü yapabildiğini, bu durumu hapishane idaresine bildirdiğini, ancak hapishane idaresinin de ACEP sistemi yüzünden müdahale edemediğini, durumun bu şekilde devam edeceğinin söylendiğini, kantin için de aynı sorunların devam ettiğini, sadece hesabında para olan mahpusun yalnızca kendisi için alışveriş yapabildiğini, başka bir şekilde alışveriş yapmanın mümkün olmadığını, bu ACEP sistemi nedeniyle S. S.'in ailesiyle 2 yıldır görüşmediğini, eşi ve çocuklarının sesini duyamadığını, acil olarak ihtiyacının giderilmesinin gerektiğini ve insan hakkı savunucularından S. S.'a vasi atanması için çalışma yapılmasını talep ettiklerini; gönderilen mektuplar, suç duyuruları ve başvurularda herhangi bir evrak kayıt numarası verilmediğini, bu nedenle gönderdiği mektupların ulaşılıp ulaşılmadığını veya gönderilip gönderilmediğini sorgulayamadığını; mahpusların 3 yıldır ağız içi arama dayatması nedeniyle hastaneye gidemediğini, en acil durumu olan hasta mahpusların dahi ağız içi arama dayatması ile karşı karşıya kaldığını ve tedavilerinin engellendiğini, bu hapishanede ayda bir kere revire çıkabildiklerini, 13 yıldır bu hapishanede olduğunu daha önce her hafta revire çıkabildiklerini ancak son 6 aydır ayda yalnızca bir defa revire çıkabildiklerini; kendisinin 22 yıl önce yaralandığını ve yaralı halde tutuklandığını, sağ ayağından sakatlandığını ve sağ dizinde platin olduğunu, platinin kırıldığını ameliyat olursa kemiğini de kaybedebileceğinin söylendiğini, sağ dizindeki platin için tedavilerinin yapılması gerektiğini ancak hastaneye sevk sırasında ağız içi dayatması nedeniyle tedavi olamadığını; mahpuslardan E. İ.'in çeşitli hastalıkları ve rahatsızlıkları olduğunu, mahpuslardan S. B. 'in sara hastası olduğunu ve sık sık bayıldığını, yine mahpuslardan H. A. 'in çeşitli rahatsızlıkları bulunduğunu; mahpuslardan İ. G.'in sinüzit astım toz alerjisi ve göz ağırlaştırıcı rahatsızlıkları olduğunu, mahpuslardan A. T.'un sol kulağının patladığını, Düzce Hapishanesinde iken ayakta sayım için dayatma yapıldığını ayakta sayım dayatmasına karşı çıktığı için bir hafta boyunca işkence gördüğünü sol kulağının burada patladığını, Bafra hapishanesinde bir yıl önce hastaneye sevk edildiğini ancak ağız içi arama dayatması nedeniyle hastaneye gidemediğini; S. S.'in boyun fitiği olduğunu ameliyat olması gerektiğini pandemi başladığı sırada ameliyat günü aldığını ancak pandemi nedeniyle ameliyatın iptal edildiğini, ağız içi artması nedeniyle de hastaneye tedavi için gidemediğini bu nedenle ameliyatının da yapılamadığını” aktarmıştır.

İ. G. ile 22.08.2024 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “11 Ekim 2022’te 30 yılını tamamlayacağını ancak infazının uzatılacağını düşündüğünü; sinüzit, astım, toz alerjisi ve göz ağırlaştırıcı rahatsızlıkları olduğunu, hastaneye sevklerde ağız içi arama dayatması yapıldığını, ağır hasta mahpusların bu nedenle hastaneye gidemediğini ve tedavilerinin yapılamadığını, hastaneye sevk talep etmediğini, revire gitmeyi dahi istemediğini; haber alma kaynaklarının kısıtlandığını, Yeni Yaşam Gazetesi başta olmak üzere süreli yayınların yasaklandığını; TV’de sadece yandaş TV kanallarının bulunduğunu, Halk TV in dahi yasaklanmış olduğunu; bütün ülke gibi hapishanelerinde ekonomik krizle başa çıkamaya

çalıştığını, hapisanede özellikle mektup göndermek başvuru yapmak veya insan hakları kurumlarına yazmak için çok büyük bir maddi külfetle karşı karşıya bırakıldıklarını, normal ve UPS kargoların ulaşım ulaşmadığını bilmedikleri için iadeli mektup göndermek zorunda olduklarını, iadeli taahhütlü mektuplarında 81 TL olduğunu, dışarıdan gönderilen pulların mektuba yapıştırılmasının kabul edilmediğini, son dönemde hapisanelerin ticarethane gibi çalıştığını” aktarmıştır.

A. T. ile 22.08.2024 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “11 yıl 9 ay 20 gün hapis cezası aldığını, koşullu salıverilme tarihinin 20.11.2023 tarihi olduğunu 08.11.2023 tarihinde bir kez 6 ay infazların uzatıldığını idare ve gözlem kurulu karşısına çıkarılmadığını, kendisi hakkında karar verenlerin herhangi bir heyet olmadığını, yalnızca psikososyal servisine sevk edildiğini, burada psikologla görüşme yaptığını, psikoloğun kendisine “neredensin?” diye sorduğunu, bir de kendisine bir defa “kimsin” diye sorduğunu, başka da bir şey sormadığını, herhangi bir mülakat yapılmadığını, sonrasında infazın uzatıldığında dair idare ve gözlem kurulu kararının kendisine tebliğ edildiğini, kendisine tebliğ edilen 08.11.2023 tarih ve 2023/7442 sayılı kararda; “hükümlü ile yapılan mülakatta işlediği suçtan dolayı pişmanlık duyduğuna ilişkin söylemlerde samimi olmadığı, toplumla bütünleşmeye hazır olmadığı yaptığı sunumda topluma uyum gereği bir şekilde diyalog kuramadığı” şeklinde değerlendirme yapıldığını, bu nedenle infazının 6 ay uzatıldığını, ancak kendisinin hiçbir şekilde “pişmanım” demediği pişmanlıkla ilgili herhangi bir yorum yapmadığı ancak yine de idare ve gözlem kurulu kararında pişman olduğuna dair bir ibare geçtiği buna rağmen infazının uzatıldığını; 10/05/2024 tarihinde kendisine 2. kez 6 ay uzatma kararının tebliğ edildiğini, 07/05/2024 tarih ve 2024/3232 sayılı kararda hak ederek tahliye tarihinin 2 yerde yazdığını “01/11/2026 tarihli hak ederek tahliye süresinin dolmadığı” şeklinde bir değerlendirme yapıldığını, 08.11.2024 tarihine kadar infazını uzatıldığını, ancak kendisinin yine herhangi bir kurul karşısına çıkarılmadığını, kendisiyle mülakat yapılmadığını, kendisine tebliğ edilen kararda bilinçli olarak yalan söylendiğini ve resmi belgede sahtecilik yapıldığını, kendisinin yine sadece psikologla görüştüğünü, psikoloğun yine “kimsin?” ve “neredensin?” diye 2 soru sorduğunu başkaca bir soru sormadığını sadece çıkarken kendisine savcı ve müdürün yetkili olduğunu söylediğini, ancak buna rağmen infazının bilinçli bir şekilde uzatıldığını; Düzce’de hapisanede ayakta sayım dayatması yapıldığını, kendisinin ayakta sayım dayatmasını kabul etmediğini bu nedenle bir hafta boyunca kendisine işkence edildiğini, bu işkence sırasında sol kulağının patladığını, bir yıl önce hastaneye sevkini yapıldığını ancak hastaneye sevk sırasında jandarma tarafından ağız içi dayatması yapıldığını, bu ağız içi dayatması nedeniyle hastaneye sevk edilmediğini, daha sonra da ağız içi arama dayatması olacağı bilindiğinden hastaneye sevkini de istemediğini” aktarmıştır.

S. S. ile 22.08.2024 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “Pandemi öncesinde boyun fitiği ameliyatı olması gerektiğini, pandemi başlar başlamaz boyun fitiği ameliyatının iptal edildiğini, ağız içi araması dayatması nedeniyle hastaneye sevkini ve ameliyatını istemediğini, burada kalan mahpuslara birlikte ağız içi arama dayatmasına maruz bırakıldıklarını; birinci müdürün mahpuslara böyle kötülükleri yaptığını, faaliyetler ve

sosyal etkinlikleri engellemek için elinden gelen her şeyi yaptığını, birinci müdürün 2022 yılında bu hapishaneye geldiğini, geldiği günden beridir her şeyin çok kötü olduğunu ve her şeyin daha da kötü hale geldiğini; 1 yıl içinde 5 kere oda değişimi için başvuru yaptığını ancak “suç unsuru fazla” denilerek bu başvurularının reddedildiğini “suç potansiyelini arttırır” denilerek gerekçe uydurulduğunu, kendisinin 14 yıldır bu hapishanede tutulduğunu, daha önce de bu koşullardaki arkadaşları ile birlikte kaldığını, bu 14 yıl içerisinde suç potansiyelini arttırmadığını, ancak şu an oda değişimiyle birlikte suç potansiyelini arttırma ihtimalinin nasıl yorumlandığını kendisinin de anlamadığını; 2 yıl önce genel bir arama yapıldığını, 5 cilt romanına el konulduğunu bütün başvurularına rağmen bu 5 ciltlik kendi romanının kendisine verilmediğini, bu beş cilt romanın başkaca bir örneğinin kendisinde olmadığını, el yazısı olduğunu 2 yıl önce 5 cilt romanı dışında ajandaları notları kitaplarına da el konulduğunu; 14.08.2024 tarihinde 6 defterine el konulduğunu, bunun tutanaklara bağlanmadığını, odadaki her ne varsa toplanarak götürüldüğünü, tutanakta sadece “127 adet defter götürüldü” şeklinde bir beyan geçirildiğini, büyük ihtimalle mahpuslara soruşturmaların açılacağını, ancak kime bu soruşturmaların açılacağını bilinmediğini, şimdiye kadar 3 mahpusa soruşturma başlatıldığını, bu aramaların asayiş için veya güvenlik amacıyla yapılmadığını, daha çok sürgün edebilmek veya infazları uzatabilmek için bu tür aramalar ve el koymaların yapıldığını, bunun mahpusları çok fazla yıprattığını; ACEP sistemi nedeniyle çok büyük mağduriyet yaşadığını, ACEP sisteminden önce telefon görüşmesi yapabilmek için koridora çıkarıldığını ve koridorda bulunan herhangi bir ankesörlü telefonla ailesini arayabildiğini, 10 dakikalık aile görüşününün 12 TL olduğunu, kantinden 12 TL ye kontör aldığını, bu kontör kartını bazen arkadaşlarının aldığını ve kendisine verdiğini bu kart ile ailesiyle görüş yapabildiğini, ACEP sistemi geldikten sonra kendilerine Vakıfbank kartı verildiğini, bu Vakıfbank kartıyla kantin yazdırabildiğini, telefon görüşü yapabildiğini, posta gönderildiğini, ancak kendi Vakıfbank kartında para olmaması halinde hiçbir şey yapamadığını, bir kalem bile alamadığını, bu nedenle aile görüşüne de çıkamadığını, 10 dakikalık bir telefon görüşmesi için 325 TL hesabında para bulunması gerektiğini, sadece telefon görüşmesi için ayda 1.275 TL'ye ihtiyacı olduğunu, kendisine para yatırılması için vasi atanması gerektiğini, vasisinin Avrupa'ya iltica ettiğini, vasisine hiçbir şekilde ulaşamadığını bir yıldır hesabına para yatırılmasını beklediğini ancak hesabına hiçbir şekilde para yatırılmadığını, bu nedenle ailesinden hiç kimsenin sesini duymadığını, ailesinin Rojava'da yaşadığını, Afrin'li olduğunu, Afrin'den kendisini görmek için gelme ihtimallerinin bulunmadığını; bu hapishanede yemeklerin çok kalitesiz olduğunu, kantinin çok fahiş fiyatlar talep ettiğini, bu nedenle diğer mahpusların da çok fazla şey alamadığını, kantinde ürün çeşitliliğinin çok yetersiz olduğunu ayrıca çok kalitesiz, daha önce hiç duyulmamış markalı ürünlerin satıldığını, hapishanede her bir mahpusun aylık 4.000 veya 5.000 TL giderinin olduğunu, bu gideri karşılama ihtimallerinin bulunmadığını, zaten kendisine herhangi bir para yatırılmadığı için herhangi bir eşya da alamadığını, kantinde temizlik ürünlerinin bulunmadığını diğer mahpusların paralarıyla dahi temizlik ve hijyen malzemelerine ulaşamadığını, bu nedenle koşulların temizlenmesinin kendileri için çok zor olduğunu temizlik için çok çok fazla zaman harcadıklarını, koşulların ve koridorların

temizliğinden de idarenin sorumluluğu olduğunu, ancak temizlik malzemelerinin verilmemesi ve kantinde bu ürünlerin tedarik edilmemesi nedeniyle mahpusların zamanının çoğu kısmını temizliği ayırmak zorunda kaldığını” aktarmıştır.

S. İ. ile 22.08.2024 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “Cezaevlerinde yaşadıkları sıkıntıların genel politikalarından kaynaklandığını; baş gardiyan değişse de, savcılar değişse de genel yaklaşımların değişmediğini; infaz hakimliğinin lehlerine verdiği iptal kararlarına idare tarafından olumsuz bakıldığını, gösterilen tepkiler karşısında infaz hakimliğinin de etki altında kalarak iptal kararı vermekten kaçındığını; 14 Ağustos 2024 günü arama ekiplerinin koğuşa (A-4) geldiğini, savcıların ve cezaevi müdürlerinin kendi koğuşlarına gelmediğini ama diğer koğuşa (A-17) girdiğini; koğuştaki tüm kitapları götürdüklerini, daha sonra inceleyip getirdiklerini; defterlerin, bilgisayar çıktılarının, el yazılarının, kültürel çalışmaların, edebi yazıların, tarih notlarının da alındığını ancak bunların henüz geri verilmediğini; görüşme günü (22 Ağustos) yine idareye sorduğunu, incelendikten sonra iade edileceğinin tekrarlandığını; koğuşlar arasında sohbet hakkını kullanamadıklarını, sosyal etkinliklerin yapılmadığını; önceden atölye çalışmalarının olduğunu ancak duruşmalara çıkmama eyleminden sonra atölye çalışmalarının da durdurulduğunu, spor faaliyetine ayda bir kez çıkabildiklerini, önceden iki koğuştan beşer kişinin katılımıyla spora çıkabilmelerine rağmen, şimdi sadece kendi koğuşlarından on kişiyle spor etkinliği yapabildiklerini; ağız araması nedeniyle -acil durumlar dışında- hastaneye gidemediklerini; C. Ö. adlı arkadaşlarının kalp-damar hastalığı ve böbreklerinden rahatsızlığı bulunduğunu, 30 yılını tamamlamasına rağmen infazının 6 ay uzatıldığını” aktarmıştır.

H. Ç. ile 22.08.2024 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “Telefon görüşmesinde ayrımcılık yapıldığını, adli tutuklu ve hükümlülere haftada 20 dakika telefonla görüşme hakkı verilirken, kendilerinin telefon görüşmesinin 10 dakika ile sınırlandırıldığını; ayrıca adli tutuklu ve hükümlüler görüntülü telefon görüşmesi yapabilirken kendilerinin sadece sesli görüşme yapabildiklerini; görüşme sırasında hat düşmesi halinde kalan sürelerini kullanamadıklarını; bu konuda defalarca dilekçe vermelerine rağmen bir sonuç alamadıklarını; ağız içi araması probleminin çözülmediğini, cezaevi müdürlüğüne, Adalet Bakanlığı'na, Bafra İnsan Hakları Gözlem Heyetine söylediklerini; Meclis İnsan Hakları Komisyonu'na mektuplar yazdıklarını ancak sorunun çözülmediğini; yaşadıkları sıkıntıların çözümü için idareyle diyalog sorunu olduğunu; cezaevi müdürüyle ayakta konuşma problemi nedeniyle sorunlarının çözülemediğini, çözülemedikçe de ağırlaştığını; ayda bir kez olmak üzere, kapalı alanda (salonda), sadece kendi koğuş arkadaşlarıyla ve bir saat spor yapabildiklerini, iki koğuş bir arada spora çıkamadıklarını; bunun dışında sosyal etkinlik yapamadıklarını, önceden var olan atölye çalışmalarının kaldırıldığını, atölye çalışmalarının tekrar başlaması için dilekçe verdiklerini ancak bir sonuç alamadıklarını; isteğe bağlı sevk taleplerinin karşılanmadığını; kendisinin 2016'dan beri Bafra Cezaevi'nde olduğunu, belki 100 kere sevk dilekçesi yazdığını, ancak sevk taleplerinin “kapasite doludur” gerekçesiyle reddedildiğini; koğuş aramalarında sorunlar yaşadıklarını, koğuştaki bulunan kap kaccaktan bile sorun çıkarıldığını, bir keresinde

tabakların bile götürüldüğünü, güçlüklerle geri alabildiklerini, yastık, perde, su bidonu, leğen gibi eşyaların problem haline getirildiğini, bu eşyaların hepsini kantinden satın almış olmalarına rağmen, koğuştaki eşyaların sayısının fazla olduğu ileri sürülerek idare tarafından koğuştan alındığını, bu yöntemlerle kendilerine sıkıntı çıkarılmaya çalışıldığını; son iki yılda iki kere tüm defter ve kitaplarına el koyulduğunu, iki yıl önce yüzlerce kitaplarının üzerlerine kayıtlı olmadığı gerekçesiyle alındığını, halbuki bu kitapların tahliye olan arkadaşları tarafından kendilerine hediye edildiğini, bu konuda Anayasa Mahkemesi'ne de başvuruda bulduklarını ancak henüz bir karar çıkmadığını; 14 Ağustos 2024 günü de kitap ve defterlerinin alındığını, aralarında kendilerine ait el yazılı edebi çalışmaların da bulunduğunu, sonradan kitaplarının verildiğini ancak defter ve yazıların henüz iade edilmediğini; tahliyesi gelen arkadaşlarının tahliye tarihlerinin keyfi olarak uzatıldığını; ağız aramasını onur kırıcı buldukları için hastaneye gitmediklerini ve gitmeyeceklerini, böyle bir uygulamayı kabul etmediklerini; 2019'daki açlık grevlerinden sonra kendisinin el ve ayak eklemleri ile belinde sağlık sorunları bulunduğunu; kendisinin 19 yıldır cezaevinde olduğunu ama burası kadar mahkumlarla uğraşılan, eziyet edilen bir yer görmediğini, kendilerinin kimseyle sorun çıkarmak istemediklerini, sorunların diyalogla çözülmesini istediklerini, bunun için dilekçeler yazdıklarını, resmi yolları denediklerini ama sonuç alamadıklarını, idarenin sorunları çözmek istemediğini” aktarmıştır.

H. B. ile 22.08.2024 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “14 Ağustos 2024 günü, aralarında savcılar ile cezaevi 1, 2 ve 3'üncü müdürlerinin de bulunduğu bir ekip tarafından kendisinin de bulunduğu A-17 koğuşuna büyük bir baskın yapıldığını, sözlük ve kütüphaneden verilmiş kitaplar da dahil olmak üzere koğuştaki tüm kitapların, kendilerine ait anı ve edebi yazıların da yer aldığı tüm el yazısı notlarının, adreslerin yazılı olduğu ajanda ve adres defterlerinin tamamının incelenmek üzere alınıp götürüldüğünü; zaman zaman yaşadıkları sorunlar olduğunu, birçok haktan mahrum bırakıldıklarını; cezaevinde arkadaşlarının kaldığı iki koğuş (A-4 ve A-17) bulunmasına rağmen koğuşlar arasında ortak sohbet hakkının kullandırılmadığını; ağız araması gibi insan onuruna aykırı uygulamalardan dolayı hasta arkadaşlarının hastaneye gidemediklerini; bu sorunun giderilmesini İHD'den talep ettiklerini; spor etkinliğine ayda 1 saat çıkarıldıklarını, sadece kendi koğuşlarında kalan 13 kişiyle spora çıkabildiklerini, diğer koğuştaki arkadaşlarıyla birlikte spor hakkında yararlandırılmadıklarını; arkadaşlarının bulunduğu koğuşların birbiriyle haberleşme olanağı kurulamayacak şekilde özellikle uzak konumlandırıldığını; tahliyesi gelen arkadaşlarının tahliye tarihlerinin uzatıldığını, uzatma gerekçesinin disiplin cezaları değil, örneğin, “çok fazla su tükettiği”, “temizliğe özen göstermediği”, “fazla kitap okumadığı” gibi keyfi nedenler gösterilerek yapılan iyi hal puanlamaları olduğunu, arkadaşlarından A. T.'un 3. kez, T. Ü.'ın 2. kez, R. K.'ın ise 1. kez olmak üzere tahliyelerinin 6'şar ay uzatıldığını” aktarmıştır.

E. A. ile 22.08.2024 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “Hastaneye sevklerde ağız araması yapıldığı için hastalığı olanların uzun zamandır hastaneye gidemediğini, E. Y. adlı arkadaşlarının ayağında platin olduğunu; A. T. adlı arkadaşlarının kulağında sıkıntı

yaşadığını, S. U. adlı arkadaşlarının 2-3 ay önce ciğerlerinin su topladığını, bu nedenle mutlaka hastaneye gidip kontrolden geçmesi gerektiğini, E. İ. adlı arkadaşlarının safra kesesinde sorunlar olduğunu ancak tedavisinin yaptırılmadığını; dış sorunları olan arkadaşlarının hastaneye sevk edilmediğini, mahpuslarda zaman zaman cilt sorunları yaşandığını, geçici çözüm olarak merhem veya krem gibi ilaçlar verildiğini ancak kesin tedavi yöntemlerinin uygulanmadığını, kendisinin de el tırnaklarında mantar olduğunu ama tedavi ettirilmediğini (Başvurucu E. A.'ın her iki elinin tırnak altlarında yarıya yakın beyazlaşma gözlendi); ayda bir defa kendi koşularındaki (A-17) arkadaşlarıyla spora çıktıklarını, diğer koşu taki (A-4) arkadaşlarıyla bir araya gelemediklerini; idareyle görüşme yapmayı talep ettiklerinde, görüşmenin ayakta yapılmasının istendiğini, kendilerinin oturarak görüşmeyi sürdürmeleri durumunda ise görüşmenin sonlandırıldığını, bu nedenle idareyle görüşme yapılamadığını; 14 Ağustos 2024 günü koşularındaki tüm kitapların, şiir, anı, edebi eser gibi tüm el yazılı notlarının idare tarafından alındığını, incelenip getirileceğinin söylendiğini, 1,5 sene önce de aynı şekilde koşu taki kitaplarının alındığını, o zaman da incelenip getirileceğinin söylendiğini ancak iade edilmediğini; sevk talebiyle yazdıkları dilekçelerine doluluk gerekçesiyle ret cevabı verildiğini; kantin fiyatlarının çok yüksek olduğunu, ürünlere her hafta zam yapıldığını, sadece insani ihtiyaçlarını karşılamakta bile zorlandıklarını; tahliyesi gelen A. T., T. Ü. ve R. K. adlı arkadaşlarının tahliyelerinin 6'şar ay uzatıldığını; 1 yıldır sosyal faaliyetlere, atölye çalışmalarına çıkarılmadıklarını; kendi koşularındaki arkadaşlarıyla ayda bir kez kapalı alanda spor yapabildiklerini, açık saha yapımı için Adalet Bakanlığı'ndan ödenek gelmediğinin söylendiğini; kendilerinin görüntülü telefon hakkından yararlandırılmadıklarını, adli tutuklu ve hükümlülerin bir saat görüntülü telefon hakkı olduğunu, buna karşın kendilerinin telefon görüşmelerinin hem görüntüsüz hem de 10 dakika ile sınırlandırıldığını” aktarmıştır.

A. G. ile 22.08.2024 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “Üç yıldır sürekli baskı altında olduklarını, haklarında sürekli olarak soruşturmalar açıldığını, kendilerine verilen kitaplar ve dergilerin toplatılıp tekrar kendileri hakkında soruşturma açıldığını, aniden baskınlar yapıp eşyalarının arandığını ve karıştırıldığını, bugünlerde baskıların giderek arttığını, 14 Ağustos 2024 günü savcılar, cezaevi müdürleri ve gardiyanların koşularına (A-17) gelerek tüm kitapları alıp götürdüklerini, 1 saat sonra tekrar gelerek bu defa kendilerine ait notları, adres defterlerini, el yazılı her şeyi aldıklarını, sadece mektupları almadıklarını, toplanan kitap ve notlarının iadesi için dilekçe yazdıklarını; ağız araması nedeniyle hastaneye gidemediklerini, bu konuda kendilerine dayatma yapıldığını, örnek olarak, S. K. adlı arkadaşlarının böbreklerinden rahatsız olmasına rağmen ağız araması gerekçesiyle hastaneye götürülmediğini, en sonunda durumu iyice ağırlaşınca sedye üzerinde hastaneye sevk edildiğini; herhangi bir sosyal faaliyet yapamadıklarını, her koşu stan 2-3 kişinin katılımıyla beş ay boyunca İngilizce kursuna gittiklerini ama sonradan onun da iptal edildiğini, başkaca bir kurs ya da etkinlik düzenlenmediğini, ayda bir kez spora çıkabildiklerini, ona da sadece kendi koşularında bulunan arkadaşlarıyla katılabildiklerini; dilekçelerine cevap verilmediğini, yaklaşık bir senedir idareyle temas

kuramadıklarını, arkadaşlarının koğuş değişikliği taleplerinin yerine getirilmediğini; A. T., T. Ü. ve R. K. adlı arkadaşlarının tahliyelerinin uzatıldığını” aktarmıştır.

Ş. K. ile 22.08.2024 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “İdareyle yapılan görüşmelerde müdürün ayakta görüşme yaptırma dayatması sebebiyle görüşme yapamadıklarını; hastaneye götürülürken ağız içi arama dayatması yapılması sebebiyle 2020 yılından beri acil hastalar dışında hastaneye sevklerin yapılmadığını; atölye yapılmadığını, ayda bir saat spora çıkarıldıklarını; bir odada 13 bir odada 12 kişi kaldıklarını, odaların birbirinden çok uzak olduğunu ve odaların arasında farklı suçlardan ceza alanların yerleştirildiğini; koşullu salıverilmeden faydalanacak olan mahpuslar hakkında idare ve gözlem kuruluna bile çıkarılmadan psiko-sosyal servis ile yapılan kısa bir görüşme sonucunda karar verildiğini” aktarmıştır.

H. A. ile 22.08.2024 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “Hapishanelerde yaşanan bütün sorunların kaynağının İmralı hapishanesinde uygulanan tecritten kaynaklandığını, bu sebeple buradaki tecrit sona ermeden diğer hapishanelerdeki uygulamaların da düzelmeyeceğini düşündüğünü; 1996 doğumlu hasta mahpus E. İ.’in 10 yıl önce çekildiği ultrasonda safra kesesinde taş olduğu söylendiğini, yakın zamanda endoskopi çekildiğini, mide kapağında genişlik, midede yara olduğunu, midesinden kanser şüphesi sebebiyle parça alındığı henüz sonucunun gelmediğini, sürekli mide bulantısı, kusma, sarılık, sancılı mide ağrısı yaşadığını, hastaneye sevklerin geç tarihte olması sebebiyle durumun giderek kötüleştiğini; S. B. ve E. İ.’in ajandalarında yer alan Kürtçe şiir ve şarkılar sebebiyle “suç örgütlerinin eğitim ve propaganda faaliyetlerini yapmak veya yaptırmak” suçlamasıyla haklarında 11 gün hücre cezası verildiğini; haftada 10 dakika yapılan telefon görüşmelerinde sürekli kesinti yaşandığını, kesildikten sonra tekrar bağlantı kurmadıkları için düzenli şekilde görüşme yapamadıklarını; beynine pıhtı atan annesinin hastalıkları sebebiyle görüşüne gelemediğini, ailesinin bulunduğu şehre yakın bir hapishaneye sevk edilmek istendiğini; adlilerin atölye ve kurslara çıkarılmasına rağmen kendilerinin çıkarılmadığını, faaliyetlere katılmadıkları gerekçe gösterilerek de İGK tarafından iyi halli olmadıklarına karar verildiğini aktarmıştır.” aktarmıştır.

Y. Ç. ile 22.08.2024 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “Atölyelerin yapılmadığını, spora ayda bir defa çıkarıldıklarını; sadece durumu acil olan hastaların ağız içi arama yaptırıp hastaneye gidebildiklerini, onlardan da ayakkabılarının çıkarılıp yere vurmaları istendiği için bunu yapmamak için terlikle hastaneye gitmek zorunda kaldıklarını; pandemi döneminde kullanılmayan telefonla görüşme haklarının kullanılacağıının söylendiği ancak bu konuyla ilgili bir gelişme olmadığını” aktarmıştır.

H. U. İ. ile 22.08.2024 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “İnfazının 6 ay uzatıldığını, 50 gün sonra tekrar İdare ve Gözlem Kurulu tarafından değerlendirme yapılip koşullu salıverilmesi ile ilgili karar verileceğini” aktarmıştır.

2) SAMSUN/KAVAK S TİPİ KAPALI HAPİŞHANESİ

R. B. ile 21.08.2024 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “Kobaneli A. D. adlı mahpusa örgüt üyeliğinden dolayı ceza verildiğini, infazının 9 ay uzatıldığını, Urfa'dan geldiğini, daha önce de 3 ay infazının uzatıldığını toplam 12 ay infazının uzatıldığını, koşullu salıverilme ve şartlı tahliyesinin engellendiğini, ancak bihakkın tahliyesinin tamamlanmasının bekletileceğini; mahpuslar dan L. Y.'ın idare ve gözlem kurulu Kararıyla 13.08.2024 tarihinde infazının 6 ay uzatıldığını; Ş. adlı mahpusun adli bir suçtan dolayı da dosyasının bulunduğunu, ancak infazının siyasi dosyalarla birlikte içtima edildiğini, siyasi dosyasından almış olduğu cezanın tamamının infaz edildiğini, adli suçtan dolayı hüküm giydiği cezanın da tamamlandığını, idare ve gözlem kuruluna çıkmak için 35 günlük bir süre verildiğini, 35 gün Sonra İdare Ve Gözlem Kurulu'nun tekrar gözden geçireceğini infazının şimdilik 35 gün uzadığını, Ş.'in zaten siyasi bir suçtan hüküm giydiği dosyasından dolayı şartlı ve koşullu salıverilmesi hakkının kullandırılmayarak büyük bir haksızlığa uğradığını; 4 Mart 2024 tarihinde mahpusların odasına girilerek işkence ile odalarından çıkartılıp tekli hücrelere konuldukları olaydan sonra spora çıkartılmadıklarını, bu olay öncesinde resim atölyesine de götürüldüklerini ancak sonrasında resim atölye ve diğer faaliyetlerin de yasaklandığını, idari ile ikili görüşmelerinde kendilerinin “faaliyetlere çıkaracaklarının” söylendiğini, ancak kimlik almadıkları için bu faaliyetlere başlamadıklarını, mahpusların kimlik almaları gerektiğinin söylendiğini, kimliği almazlarsa hiçbir şekilde faaliyetin olmayacağını bildirildiğini, hapisanede kimlik dayatması yapıldığını, askerlerden, gardiyana ve doktoruna kadar kimlik gösterilme dayatması ile karşı karşıya kaldıklarını; spora haftada bir çıkaracaklarının söylendiğini, ancak spora çıkarılırken “koridor-koridor çıkaracaklarının, tutuklu ve hükümlü mahpus ayrımı yapılacağını” söylendiğini, ancak kendi koridorunda sadece 2 odanın olduğunu ve sadece 5 kişiyle spora çıkabileceğinin söylendiğini, bunu kendisinin kabul etmeyeceğini, hapisane idaresinin yine ayrımcı bir yaklaşım sergilediğini, kendisiyle aynı suçtan hüküm giymiş veya tutuklanmış mahpuslar dışında böyle bir uygulama olmadığını; hapisanenin fiziki yapısının insan haklarına aykırı olduğunu, tamamen güvenlik amacıyla hantal bir yapının içinde hapsedildiklerini, hapisanenin içinde A, B ve C blokta alt ve üst hücreler bulunduğunu, A ile C Blokta üçlü odaların bulunduğu koridorun bittiği yerin sonunda hücrelerin başladığını, B Blokun arka kısmında 4 adet açık bir adet kapalı spor sahasının bulunduğu ve bu spor sahaslarının bittiği yerde alt katta hücrelerin olduğunu üst katında ise 2 hobi atölyesinin olduğunu, sonrasında tekrar hücrelerim başladığını, mahpusların hücreye kapatılması halinde hiç kimse ile iletişime geçemeyeceğini en yakın mahpusun alt katta veya 4 spor salonu uzaklıkta olduğunu, bu hapisanede bütün mahpusların hücrelere sığdırılabilecek şekilde inşa edildiğini, şu an bildikleri kadarıyla 17 mahpusun ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsü olduğunu ve tek başına hücrede tutulduklarını; sosyal faaliyetler için yeterli kadar alanın bulunduğunu ancak idarenin hiçbir şekilde sosyal faaliyetlere çıkarmadığını; mahpusların hastaneye sevki sırasında onur kırıcı şekilde ağız içi arama dayatması yapıldığını, bu nedenle hasta mahpusların hastaneye gitmediğini

hastaneye sevk sırasında ağız içi arama dışında ayakkabı bağcıklarını sökme dayatması olduğunu; mahpuslardan K. K.'nin kalp krizi geçirdiğini, revire sevk edilir edilmez acil olarak hastaneye sevkini yapıldığını, ancak kendisine ağız içi arama dayatması yapıldığını ve kendisinin de bunu kabul etmeyerek geri hücreye getirildiğini, ancak durumun acil olduğunun anlaşıldığını bu nedenle acil olarak hastaneye tekrar sevk edildiğini, doktorun “neden geç kaldın” diye sorduğunu “kalp krizi geçirmişsin, bu kadar da geç kalınmaz” dediğini, Kenan Kaya'ya 3 adet stent takıldığını, stent takıldıktan sonra gece vakti kardioloji servisine hasta bakım odasına girerken ayakkabı bağcıklarının sökülmesi için dayatma yapıldığını, kendisinin baygın halde dahi bunu kabul etmediğini, ancak ayakkabısının zorla soyulduğunu hasta bakım odasında gardiyanın soyduğu ayakkabısının bağcığını söküp atarak ayakkabıyı geri getirdiğini, K. K.'ya memur emrine karşı gelmekten disiplin soruşturması başlatıldığını ve sonrasında ceza verildiğini, ağız içi arama dayatmasını kabul etmeyen mahpuslara disiplin soruşturması açıldığını ve kendilerine ceza verildiğini bu nedenle mahpusların hiçbir şekilde hastaneye sevk istemediğini; yine mahpuslardan R. T.'a 2 kere ağız içi dağıtması yapıldığını ve 2 kere hücre cezası verildiğini; F. Ç. ve Y. A.'ın kronik hepatit ve tansiyon hastası olduğunu, ancak ağız içi arama dayatması nedeniyle hastaneye sevk edilmek istemediğini; kendisinin 2012 yılında açlık grevine girdikten sonra ilaç kullanmak zorunda kaldığını, yüksek kolesterol nedeniyle kalp krizinin tetiklediğini, ağız içi araması dayatması nedeniyle hastaneye gidemediğini; mahpuslardan O. E.'nin defterlerine arama sırasında el konulduğunu ve kendisine bu tutmuş olduğu notlar nedeniyle hücre cezası verildiğini, O. E.'nin şiirler yazdığını, şiirlerin içerisinde geçen “Kürdistan” ifadesi nedeniyle kendisine ceza verildiğini O. E.'nin itiraz ettiğini; aramalar sırasında mahpusların tutmuş olduğu notlara mektuplara el konulduğunu, bu notlar ve mektuplara “devlet büyüklerine hakareten” dolayı el konulduğunun söylendiğini, kendisinin de bir çok mektubuna el konulduğunu bu mektupların verilmesi için itirazda bulunduğunu, bir mektubunda eski bir Bakanın isminin geçtiğini “devlet büyüklerine hakaret” ettiği için mektubunun verilmeyeceğinin söylendiğini, eski Bakanın devlet büyüğü olarak görüldüğünü, yine bir mektubuna da “örgütsel haberleşme” nedeniyle el konulduğunu, ancak hangi ibarenin ve içinde geçen hangi cümlenin örgütsel ibaret olduğunun söylenmediğini; Kavak S Tipi Kapalı Hapishanesinde çok basit nedenlerle mahpusların ajandalara, kitaplara, tutmuş olduğu notlar ve mektuplarına el konulduğunu bu el koyma işlemine karşı infaz hâkimliğine başvurulduğunu ancak savcılık infaz hakimliği ve sonrasında ağır ceza mahkemesinin koordineli olarak çalıştığını herhangi bir sonuç alınamadığını; mahpusların 6 Şubat depreminden sonra Kavak S Tipi Kapalı Hapishanesine getirdiklerinden beridir aynı odada aynı mahpuslarla birlikte kaldıklarını, dahası 4 Mart 2024 tarihinde yapılan saldırıdan sonra odalarının birbirine en uzak olacak şekilde ayrıldığını, bunun “bakanlığın talimatı üzerine yapıldığının” söylendiğini; mahpusların birçok kez oda değişimi rotasyon talebinde bulunduğunu ancak bu oda değişikliği taleplerinin “eğitim amaçlı yapıyorsunuz içeride örgütsel bir programımız var” denilerek reddedildiğini, mahpusların psikolojik olarak da yıpratılmak istendiğini; çatıdan yaklaşık 1,5 metre yükseltilmiş 360 derece görüş özelliği olan kameranın mahpusların tuvaletini gördüğünü;

sıcak suyun 50 litre verildiğini, bu kotanın yeterli olmadığını, hapisanenin fiziki şartların nedeniyle sürekli olarak kirli ve pis olduğunu, bu nedenle mahpusların sıcak suya ihtiyacı olduğunu, kendilerine temizlik ve hijyen malzemelerinin verilmediğini, hijyen malzemelerine kantinde dahi ulaşamadığını, bu nedenle sıcak suyun daha önemli olduğunu, akan soğuk suyun da kötü koktuğunu, yalnızca çay demlemek için soğuk suyu kullanabildiklerini, içme suyunu dışarıdan kantinden tedarik ettiklerini, bunun da mahpuslara maddi bir yük getirdiğini, bu hapisanede hiçbir mahpusun ailesinin maddi durumunun iyi olmadığını, ancak su içmek için bile günlük her bir mahpusun en az 20 TL ödediğini; kalmış oldukları 3 kişilik odanın 2 katlı olduğunu, alt katta kapının üzerinde kamera olduğunu, aşağıda bulunan lambanın sürekli olarak açık kaldığını, lambayı kapatır kapatmaz gardiyanların gelerek lambayı açtıklarını, gece yarısı dahi olsa hemen müdahale ettiklerini, kapıya vurduklarını bu açık lambanın ücretinin de kendilerinden alındığını, daha sonrasında tasarruf tedbirlerine uymadıklarının iddia edildiğini; bu hapisaneye sürgün olarak getirilen veya ilk kez getirilmiş olan mahpusların çıplak arama dayatması ile karşı karşıya kaldıklarını, çıplak arama dayatmasına karşı çıkan mahpusların işkence ve kötü muamele ile karşılaştıklarını, idarenin ağız içi arama ve çıplak arama dayatmasına karşı sürekli olarak jandarmanın sorumlu olduğunu söylediğini, ancak çıplak arama dayatmasında işkence eden memurların gardiyanlar olduğu ve cezaevi idaresinin sorumlu olduğunu, bu konularla ilgili yapılmış olan suç duyuruları başvurular ve diğer dilekçelerinin hapisane dışına çıkarılıp çıkarılmadığının bilinmediğini, evrak kayıt numarası verilmediğini; çamaşırlarının havalandırmada kurutulabildiğini ancak dışarıda çamaşır ipinin yalnızca 1 metre olduğunu, 2 duvar arası mesafeni 7 metre olduğunu ancak kendilerine sadece 1 metre ip verildiğini ve bu 1 metre ip ile hangi çamaşırlarının kurtulacağını anlaşılamadığını, mahpusların mecburen odada eşyaların üzerine veya kaloriferin üzerine çamaşırlarını serdiğini bu küçük sorunun bile idareyle konuşularak aşılamadığını” aktarmıştır.

A. V. ile 21.08.2024 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “17 Yıl 9 Ay 10 Gün hapis cezasının infazı sebebiyle 17/12/2012 tarihinden beridir hapisanede olup, 3 aya yakın bir süredir de Samsun Kavak S Kapalı Hapishanesinde hükümlü olarak bulunduğunu; koşullu salıverilme tarihinin 21/09/2023 iken Samsun Kavak S Tipi Kapalı hapishanesine sevk edilmeden önce Akhisar T Tipi Kapalı Hapishanesinde infazının 9 ay uzatıldığını, bu süreyi tamamlamak üzereyken sürgün edildiğini ve henüz kendisiyle görüşülmemiş kendisini tanıma fırsatı olmadan Kavak S Tipi Kapalı hapishanesinde İdare Ve Gözlem Kurulu'nun 24/06/2024 tarih ve 2024/1794 sayılı kararı ile 2 ayrı disiplin soruşturması gerekçe gösterilerek infazının 2 ay daha uzatıldığını; Kavak S Tipi Kapalı Hapishanesine gelir gelmez 2 kere hücresinin önüne gelindiğini ve 2 defa da kimlik dayatmasında bulunulduğunu ve kendisinin” kimliği almayacağını” söylediğini, 2 defa disiplin cezası verildiğini, normalde yapılan ilk eylemlerde uyarı verildiğini, ikincisinde kınama verildiğini, ancak kendisine 2 defa da bir ay etkinlikten yoksun kalma cezası verildiğini, aslında durumun böyle olmadığını, iyi halli olduğu sırada kimlikten dolayı kendisine soruşturma açıldığını, bu cezaların kendisinin Adalet Bakanlığı'na hasta mahpuslar için

başvuru yaptığını, yaptığı bu başvurudan dolayı idarenin kendisine kin besleyerek bu 2 cezayı verdiğini, etkinlik kültürel sosyal faaliyetlerden men cezası verilerek 2 ay infazını uzatıldığını, ancak bu 2 ay uzatmadan sonra herhangi bir ceza almadığını, bu 2 cezanın da infazının tamamlandığını ancak buna rağmen infazının bir yıl daha uzatıldığını ve son verilen infaz uzatma kararında 2 ayrı disiplin soruşturmasının gerekçe edildiğini bunun hukuka aykırı olduğunu şöyle ki, 2 aylık gözden geçirme süresi içerisinde hiçbir disiplin soruşturması ile karşı karşıya kalmamış olup infazını tamamlamaya çalıştığını, ağır hastalıkları nedeniyle son 5 yıldır hareket kısıtı bulunduğunu ve hastalıkları nedeniyle odasından dışarı çıkamadığını, kendisinin herhangi bir kurulun önüne çıkarılmadığını idare ve gözlem kurulundan haberi dahi olmadığını, sadece psikologla görüştüm güldüğünü, psikoloğun kendisine “pişman mısın?” diye sorduğunu, kendisinin de “ben bu suçları işlerken mümeyiz bile değildim” dediğini, psikoloğun “çıkınca ne yapacaksın?” diye sorduğunu, kendisinin de “çıkınca tedavi olacağım” dediğini, bunun dışında herhangi bir soru sorulmadığını ve hüccesine geri yollandığını, sonrasında Samsun Kavak S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü İdare ve Gözlem Kurulu'nun 2024/2539 Karar numaralı ve 10/08/2024 Tarihli kararı ile “iyi halli olmadığı” gerekçesi ile tahliyesinin engellendiğini, İdare ve Gözlem Kurulu, ilgili koşullu salıverme görüş bildirme kararında iyi halli olmama sebebi ile ilgili herhangi bir değerlendirme yapmamış olup daha önceki gözden geçirme kararının gerekçesi olan 2 ayrı 1 ay etkinlikten yoksun bırakma cezalarını öne sürerek tahliyesini engellediğini, İlgili kararda; d) 5275 sayılı Kanununun 89 uncu maddesi ile Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri ile Hükümlülerin Değerlendirilmesine Dair Yönetmeliğin 16/1 ve 16/2 nci maddeleri uyarınca yapılan genel değerlendirmeye göre hükümlünün; ceza infaz kurumlarının düzen ve güvenliği amacıyla konulmuş kurallara uymadığı, Toplumla bütünleşmeye hazır olmadığı tekrar suç işleme ve mağdura veya başkalarına zarar verme riskinin olduğu, telafi dönem puanınının 45 eşik puanının altında 37,25 olması, hükümlüye Akhisar T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda hükümlünün koşullu salıverilmesi değerlendirilmiş 9 ay deneme verilmiş olmasına rağmen hükümlü bu süre zarfında 2 adet etkinliklerden 1 ay yoksun bırakma cezaları almış Hükümlünün örgütle bağının koptuğuna dair bir izlenimin olmadığı, hükümlünün işlemiş olduğu suça karşı pişmanlık duygusunun oluşmadığı, hükümlünün ıslahına yönelik çaba sarfetmediği, gelişim motivasyonunun yeterli düzeyde olmadığı, iyileşmeye açık olmadığı, hükümlünün işlemiş olduğu suçun bilincine varamadığı, Koşullu salıverilmesi için uygun görülmemiş 06/08/2025 tarihine kadar kurumda gözlem altında kaldıktan sonra yeniden değerlendirilmesinin uygun olacağı kanaatine varılmıştır.

KARAR:

Yukarıda açık kimlik ve infaz bilgileri yazılı hükümlünün koşullu salıvermesine dair yapılan değerlendirmeler neticesinde;

1) Hükümlünün karar tarihi itibarıyla; 5275 sayılı Kanununun 89 uncu maddesi, Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında

Yönetmeliğin 109 uncu maddesi ve Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri ile Hükümlülerin

Değerlendirilmesine Dair Yönetmelik uyarınca iyi HALLİ OLMADIĞINA,

2) 10/08/2024 tarihi itibarıyla koşullu salıverilmesinin UYGUN OLMADIĞINA,

3) 06/08/2025 tarihinde durumunun yeniden değerlendirilmesine” şeklinde görüş bildirmiştir. Keyfi bir biçimde düzenlendiği gibi bu görüşe dayanarak 1 Yıl infazının uzatıldığını;

Kendisinin çeşitli rahatsızlıkları olduğunu kuyruk sokumunun düştüğünü bel omurga kemiğinde çatlak ve kayma oluştuğunu, genel cerrahi doktoruna görüldüğünü bundan sonra eğilemeyeceğinin söylediğini Bandırma hapishanesinde kıl dönmesinden ameliyat olduğunu Mardin hapishanesinde de kasık fıtığından ameliyat olduğunu; iç hemoroit, kasık fıtığı, kronik gastrit, varikozel hastalıkları olduğunu, varikozel ameliyatı olması gerektiğini, sindirim sisteminde sorunlar yaşadığını, idrarını yapamadığını bağırsaklarda da idrar yolunda da rahatsızlıklar yaşadığını, acil müdahale edilmesi gereken hastalıkları bulunduğunu, implant takılması gerektiğinin söylendiğini ancak implant takılması halinde 4 ay yürümeyeceğini söylendiğini, tek başına olduğu için bunu kabul etmesinin mümkün olmadığını, ameliyat olması için refakatçi gerektiğini refakatçi sorununun aşılabilmesi için ailesine yakın bir şehre sevk edilmeyi talep ettiğini, Kavak’ın soğuk bir şehir olduğunu ve bütün hastalıklarını tetiklediğini, dün dahi sıcak olmasına rağmen battaniyeye sarılarak uyduğunu, 11 yıldır sevk istediğini ancak bu sevk taleplerinin kabul edilmediğini, bu hastalıkların psikolojisini bozduğunu; Kavak S Tipi Kapalı Hapishanesinde hastaneye gidemediğini, kimlik sorunu olduğunu hastaneye sevk edilirken kimlik dayatması ile karşı karşıya kaldığını, ayrıca ağız içi arama dayatması ve ayakkabı bağcığının sökülmesi dayatması ile karşı karşıya kaldığını, bu nedenle hastaneye de gidemediğini, sohbet hakkının kullanılmadığını, herhangi bir sosyal aktivite atölye ve benzeri bir etkinliğin bulunmadığını; Kürtçe kitap talep ettiğini veya teorik kitaplar okumayı istediğini, her seferinde tahliye olacağı için kitaplarını ve eşyalarını arkadaşlarına verdiğini ancak tahliye de olmadığını kitap ve eşyalarını yeniden almak zorunda olduğunu” aktarmıştır.

Y. S. ile 21.08.2024 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “Kavak S Tipinde B blokta tamamen tarafsız ve bağımsız tutuklu veya hükümlülerin olduğu mahpusların arasında tutulduğunu, kendi arkadaşlarıyla iletişimlerinin bulunmadığını, tecrit halinde tutulduğunu; 2019 yılında Urfa’da yargılandığı dosyadan 6 yıl 3 ay ceza aldığını, hemen aynı ay içerisinde Gaziantep Bölge Adliye Mahkemesinde de almış olduğu cezanın onandığını, dosyasının Yargıtay’a gönderildiğini, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı’nın 28 Mart 2021’de tebliğnamede onama istediğini, Dosya yargıtay 16. Ceza Dairesine gittiğini, Yargıtay 16. Ceza dairesinin kapandığını, dosyasının 2021 de Yargıtay 3. Ceza dairesine gönderildiğini, şuan dosyasının Yargıtay 3. Ceza Dairesinde 2021/6290 esas numarası ile arşivde tutulduğunu, 2019 yılından beridir tutuklu olduğunu, koşullu salıverilmesinin geçtiğini ancak hakkında verilen hüküm kesinleşmediğinden İdare Gözlem kurulunun hakkında bir karar vermediğini; bu hapishanedeki başvurularına ilişkin olarak herhangi bir evrak kayıt numarası veya çıkış işlem numarası verilmediğini, infaz birimine evrak kayıt numarası sorduklarını infaz memurluğunun da “biz bu tür işlemlerle

ilgilenmiyoruz, bizim dilekçelerden haberimiz yok” dediğini; havalandırmada 360 derece dönebilen 3 adet kameranın bulunduğunu, ayrıca odaların içine görebilmek için 3 katlı hapishanenin çatısının üzerine 1,5 metre yükseklikte bir demir konularak bu demirin üzerine kameralar konulduğunu, bu çatı üzerindeki 1,5 metre yükseklikteki kameraların banyo ve tuvaletin olduğu yeri gördüğünü bu nedenle tuvaletin penceresini şeffaf poşetle kapattıklarını; hapishaneye sürekli çok güvenli dendiğini ancak bilinçli olarak ses yalıtımının yapılmadığını, yan odada konuşulanların bile kendi odalarında duyulduğunu, koridorlarda gardiyanların ayak seslerinin dahi duyulduğunu, gardiyanların koridorlarda sürekli yüksek sesle küfürlü konuştuklarını, sürekli sohbet ettiklerini ve hiç susmadıklarını, özellikle koridorların başında bulunan odalardaki mahpusların bu sohbetler ve yüksek sesli konuşmalardan dolayı uyuyamadıklarını; sadece kantinde satılan iç çamaşırlarının alınabileceğini, ailelerinin kendilerine gönderdiği iç çamaşırlarının kabul edilmediğini, ancak kantinde satılan iç çamaşırların kalitesiz sağlıksız ve naylon olduğunu hem de kendisine uygun beden iç çamaşırı bulunmadığını, aldığı en büyük beden iç çamaşırlarının kendisine dar olduğunu, hapishaneye ilk geldiğinde çorap ve atletinin olmadığını ancak ailenin gönderdiğinin de alınmadığından haberdar olmadığını, bu nedenle 5 ay atlet ve çorapsız kaldığını, hapishanenin fiziki koşullarının da yardımlaşmaya engel olduğunu bu nedenle sadece hapishane fiziki koşulları nedeniyle de mağdur olduklarını; İdarenin mahpuslara her gün kimlik kartı getirdiğini, mahpusların bu kimlik kartını kabul etmediğini, sonrasında kendilerine bu konuda soruşturma açıldığını, 1 ve 3 ay şeklinde değişen miktarlarda etkinlik ve kültürel faaliyetlerden yoksun kalma cezası verildiğini, zaten böyle bir etkinlik veya faaliyette olmadığını; Kürt ve Kürdistan tarihi ve Kürtçe kitapların mahpuslara verilmediğini, içinde “Öcalan” kelimesi geçen ve Kürt tarihi ile ilgili kitaplarda yasak kararı olmamasına rağmen “yasak” denilerek mahpuslara verilmediğini; Jandarmanın hastane sevklerinde önce ağız içi arama dayatması yaptığını, sonrasında ayakkabıyı çıkararak mahpusun aramasını istediğini, sonrasında bağcıklarını çıkarmaya zorladığını, bu aramanın sadece ağız içi aramayla sınırlı kalmadığını; açık görüş ve avukat görüşüne kimlik kartı uygulaması dayatmasında bulunulduğunu, kimlik alan mahpuslara hastane, revir, spor, hobi, kargo, telefon, açık görüş, kapalı görüş, avukat görüşü dahil her yerde kimlik kartı taşıma zorunluluğu getirildiğini, hapishane içerisinde, odadan çıkıldığı ilk andan itibaren bu kimliği üstüne taşıma dayatması yapıldığını, Kimlik alan diğer mahpuslara koridorda gardiyanın ‘mahkum sen kimsin’ diye sorduğunda, mahpusunda kimliğini çıkararak ‘ben buyum, bu koşušta kalyorum’ deyip, künye okuma tarzında kendisini tanıtmamasını istediğini; sadece kimlik taşımanın yeterli olmadığını, kimliği taşıyarak, tek sıra, askeri düzenle yürümenin de dayatması yapıldığını, örneğin, revire, hastaneye çıkartacakların da birkaç mahpusun beraber çıkarıldığını, tek sıra halinde, askeri düzende yürümeleri konusunda talimat verildiğini, hapishane idaresinin, kendi otoritesini kurmak amacıyla bunu dayattığını, hastaneye sevkler sırasında adli mahpuslara “sağa dön! Sola dön! Duvarın kenarından yürü! Ağzını aç! Bağcığını sök!” şeklinde komutlar verildiğini, buna sürekli şahit olduklarını, siyasi mahpusların da bunu onur kırıcı bir muamele olarak gördüğünü, bu dayatmayı kabul etmediklerini; müdür ve gardiyanlar tarafından ‘siz dışarıda kimlik taşımıyor musunuz’ sorusu ile karşı karşıya

kaldıklarını, zaten her tarafı güvenlik tedbirleri ile donatılmış bir yer için, dahası kendi ifadeleriyle en son modern tekniğin kullanıldığı yüksek güvenlikli S Tipinde tutulan mahpusun kimlikle telefon görüşmesine gitmesi, avukat görüşüne gitmesinin hiçbir şekilde kamuya yararının olmadığını” aktarmıştır.

Y. A. ile 21.08.2024 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “Mart ayında gardiyanların kendilerine yönelik saldırıların tekrarlanmadığını, ancak aynı ekibin yine provoke etmeye çalıştığını; cezaevi idaresinin insanı kale alan yaklaşımı olmadığını; ağız araması ve ayakkabı bağcığı nedeniyle hastaneye çıkamadıklarını, bunun insan onuruna yakışmayan bir tutum olduğunu, sorunun çözüm yerinin cezaevi idaresi olduğunu ancak idarenin sorunu kendi üzerinden atıp jandarma uygulaması diyerek bahaneler ileri sürdüğünü; Mart ayında kendilerine yönelik olarak gardiyanlar tarafından yapılan saldırıların tekrarlanmadığını, bununla birlikte aynı ekibin yine provoke etmeye çalıştığını, örneğin, herkesin kendi dilekçelerini kendilerinin vermesi gerektiğini söylediklerini, sayımda dışarı çıkılmasını istediklerini, koridorlarda sağdan yürümeye zorladıklarını, bu şekilde provoke etmeye çalıştıklarını, idareyle kısmen diyalog bulunduğunu, ancak bir ekibin sürekli olarak provokasyon yaptığını, bu kişilerin mart ayında darp olayını başlatan aynı ekip olduğunu; kendisinin A-35 koğuşunda kaldığını, üç kişilik koğuşta dört kişi kaldıklarını, bir arkadaşlarının yerde yattığını; kendi koridorlarında arkadaşlarının bulunduğu diğer koğuşun A-38 olduğunu; iki koğuşun, aralarında iletişim kurulmasını özellikle önleyecek şekilde konumlandırıldığını; haftada bir saat olan spor faaliyetine iki koğuş (A-35 ve A-38) olarak birlikte çıktıklarını, ancak yeni bir uygulama olarak tutuklular ile hükümlülerin birlikte etkinliğe çıkamayacaklarının söylendiğini, diğer koğuşta (A-38) kalanların tutuklu olduğunu, bu nedenle, bu hafta A-35 ve A-38 olarak birlikte spora çıkmış olmalarına rağmen gelecek hafta birlikte çıkamayacaklarının bildirildiğini; tahliyelerin iyi hal puanlamaları gerekçe gösterilerek keyfi olarak uzatıldığını, A. V. adli arkadaşlarının tahliyesinin bir yıl, L. adli arkadaşlarının tahliyesinin ise altı ay uzatıldığını” aktarmıştır.

N. A. ile 21.08.2024 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “Mart ayında cezaevinde meydana gelen saldırıların tekrarlanmadığını, Adalet Bakanlığı'ndan müfettişlerin geldiğini, kendileriyle görüşerek not aldıklarını, ancak karşılaştıkları sorunların da fazla düzelmediğini, idarenin sorunları halledeceklerini söylemesine rağmen hiçbir sonuç alınamadığını; önceden tüm arkadaşlarıyla aynı blokta bulduklarını şimdi ise ayrı üç bloğa dağıtıldıklarını, her bir blokta da aynı koridordaki koğuşların birbirinden özellikle uzak tutulduğunu, örneğin kendisinin B-21 koğuşunda kaldığını, burada kendisiyle birlikte üç arkadaşının bulunduğunu, aynı koridordaki B-25 koğuşunda bir arkadaşlarının, B-30 koğuşunda ise yine 3 arkadaşlarının kaldığını; tahliye tarihi gelenlerin, iyi hal puanlaması gerekçesiyle tahliyelerinin uzatıldığını, bunun büyük bir sorun haline dönüştüğünü, örneğin Semih Yürek'in Bolu'dan yeni geldiğini, mahkemenin verdiği cezanın süresi dolmuş olmasına rağmen, tahliyesinin süresiz uzatıldığını, bunun gerekçesini ise bilmediklerini; haftada sadece bir saat spor faaliyetine çıkabildiklerini, hobi kursları için isim alındığını ancak henüz bir gelişme olmadığını; sevk taleplerinin karşılanmadığını; kantin alışverişinde sıkıntılar yaşadıklarını, örneğin bir komidin satın almak istediklerini

fakat 8 ay sonra henüz yeni geldiğini; tahliye olan arkadaşlarının üzerinde kayıtlı olan eşyaları -onların onayıyla- almak isteyenlere, bu eşyaların, örneğin bir buzdolabının, verilmediğini, depoda atıl olarak tutulduğunu; dışarıya mektup ya da kargo göndermek istediklerinde gelip alınması için günlerce bekletildiklerini, örneğin kendisinin bir kargo göndermek için bir haftadır iki defa dilekçe yazdığını, hâlâ görevlilerin almaya gelmediklerini; idareyle diyaloglarının olduğunu ancak sorunların çözülmediğini” aktarmıştır.

Başvurucu ile 21.08.2024 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “Başvurucu, hapishanede suça sürüklendiğini, bir kişiyi yaraladığını; KOAH, epilepsi, panik atak hastalıkları olduğunu; cezaevi idaresinin ilaçlarını geciktirdiğini, “ilaçlar bitti” diyerek birkaç gün ilaç vermediklerini” aktarmıştır.

C. D. ile 21.08.2024 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “Mart ayında meydana gelen saldırılara benzer bir durumun tekrar yaşanmadığını; bununla birlikte, sohbet hakkı, sosyal faaliyetlere katılma, spor faaliyetlerine çıkma, hastane sevklerinde ağız araması, tahliyelerin uzatılması gibi sorunların hâlâ devam ettiğini; Mart ayında gardiyanlar tarafından kendilerine yönelik yapılan saldırıların tekrarlanmadığını, bu saldırılardan sonra yeni bir cezaevi müdürünün tayin edildiğini, ancak işkence yapan gardiyanların hâlâ burada görevlerine devam ettiğini; yeni cezaevi müdürüyle ara sıra görüştiklerini, idareyle diyaloglarının bulunduğunu, sorunların çözümü için gerekenleri yapacağını söylediğini ama herhangi bir gelişme olmadığını; Cezaevine ilk girişte çıplak arama uygulamasının devam ettiğini, Bolu'dan gelen bir arkadaşlarının çıplak arama nedeniyle darp edildiğini; ağız içi arama uygulamasının da sürdüğünü, bu nedenle hastaneye gidilemediğini; bu sorunu idareye ilettiklerinde, “askerin sorunu, karışamayız” cevabını aldıklarını; konuyu ilettikleri Meclis İnsan Hakları Komisyonu'ndan gelen cevapta da ağız aramasının “güvenlik nedeniyle” yapıldığının yazdığını, insan onuruna aykırı olan bu uygulamanın hâlâ düzeltilmediğini; kendisinin tansiyon ve şeker hastası olduğunu, ayrıca B. B. adlı arkadaşlarının ağzında diş olmadığını, diş tedavisi için 150.000 TL yatırmış olmasına rağmen 4,5-5 aydır randevu alınıp diş tedavisine götürülmediğini; tahliyesi uzatılan 4-5 arkadaşlarının olduğunu, yakın zamanda L. Ç.'nin tahliyesinin 6 ay uzatıldığını, tahliyesi 1,5 ay uzatılan bir arkadaşları daha olduğunu, arkadaşlarının tahliyelerinin uzatılmasının disiplin soruşturmalarından kaynaklanmadığını, keyfi olarak uygulanan iyi hal puanlaması nedeniyle tahliye edilmediklerini; diğer koşullarla ortak sohbete çıkarılmadıklarını, kurs gibi sosyal faaliyetlerin düzenlenmediğini, spor etkinliğine ise iki odanın birlikte çıkarıldığını ancak her bir odada 2-3 kişi kaldığından spor faaliyeti için bu sayının yetersiz kaldığını, üç odanın birlikte çıkarılması taleplerinin de yerine getirilmediğini, kendi arkadaşlarının kaldığı aynı koridorlardaki koşulların birbirine özellikle uzak tutulduğunu, örneğin kendisinin C-48 koşusunda kaldığını, aynı koridordaki diğer koşusun ise C-40 olduğunu, sorunu idareye ilettikleri zaman “birbirinden uzaklaştırın” diye genelge geldiğinin söylendiğini, ancak böyle bir genelgenin kendilerine gösterilmediğini, esasında bu konunun idarenin sorumluluğunda olduğunu, idarenin ise sorunu düzeltmeye yanaşmadığını; sıcak su için kişi başına 50 litre

kota uygulamasının devam ettiğini, bunun yetersiz olduğunu; soğuk sudan da pis koku geldiğini; kamera sorununun da sürdüğünü, oda içinde, koridorlarda ve çatılarda kameraların bulunduğunu, bu kameraların lavabo ve yatma alanlarının büyük bölümünü görecektir şekilde yerleştirildiğini” aktarmıştır.

D. A. ile 21.08.2024 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “Kavak S Tipi Hapishanesine sürgün geldiğini, bu hapishanenin özel bir statüsü olduğunu düşündüğünü, Kürt ve Arap Rojavalı mahpus sayısının çok fazla olduğunu, tahliyesine az kalmış kişileri buraya sürgün ettiklerini, kurula bile çıkarılmadan koşullu salıverilmesi bir sene uzatılan kişilerin olduğunu, hapishanenin bu özel statüsünün teşhir edilmesi gerektiğini düşündüğünü” aktarmıştır.

F. D. ile 21.08.2024 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “Ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsü olduğunu, Tokat’tan sürgün geldiğini, 3 kişi birlikte 2 saat havalandırmaya çıkarıldıklarını, hücre cezası alıp da iyi halli olmayanları tek başına havalandırmaya çıkardıklarını, spora çıkarılmadıklarını, atölye yapılmadığını; siyasilerin kaldığı odaların arasında adlileri yerleştirdiklerini, geceleri saat başı koridorun ışığını açıp odaların içine baktıklarını, mazgala coplarıyla vurup ses çıkardıklarını, bu sebeple uykularının sürekli bölündüğünü; bir ay önce Samsun’da hastaneye götürüldüğünü, muayene için perdenin arkasına askerlerin de geldiğini, askerlerin çıkmasını istediğinde doktorun “ ya beni döversen” dediğini bu sebeple muayene olamadığını; ağırlaştırılmış müebbet hükümlülerinden yedisinin Rojava’lı olduğunu, bunlardan C. M. ve İ. M.’nin kardeş olduklarını, Afrin’de köylerinden alınıp Türkiye’de tutuklandıklarını, babalarının çocukları tutuklandıktan sonra hayatını kaybettiğini, annelerinin Afrin’de olması sebebiyle görüşe kimsenin gelmediğini ve telefon görüşü yapamadıklarını” aktarmıştır.

O. E. ile 21.08.2024 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “Dosyasının Yargıtay’da olduğunu, yazdığı ve basılan şiir kitabındaki şiirleri not aldığı ajandasına el konulduğunu, şiirlerinde yer alan Kürdistan ve direniş kelimeleri yüzünden 11 gün hücre cezası verildiğini” aktarmıştır.

S. K. ile 21.08.2024 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “Mart ayında hapishanede fiziksel şiddete uğradıklarını; ayakta sayım yaptırmadıkları gerekçe gösterilerek 10 kişinin tekli hücrelere götürülüp akşama kadar bekletildiğini; hastaneye sevklerde ağız içi arama dayatması yaptıklarını, bu dayatmayı kabul etmeyenlerin hastaneye götürülmediklerini, darp raporu alamadıklarını, ayrıca her ne kadar hapishaneden arama yaptırılıp çıkarılmış olsalar da jandarma tarafından yapılmak istenen ağız içi aramayı yaptırmayan mahpuslara hapishane idaresi tarafından disiplin soruşturması başlatıldığını, R. T. isimli mahpusun bu sebeple hücre cezası aldığını, çoğu mahpusun da açık görüşe çıkmama cezası aldıklarını, sadece durumu çok ağır olan mahpusların ağız içi arama yaptırarak hastaneye gidebildiğini; 3 kişilik odalarda kaldıklarını, K. K. isimli mahpusun hapishane revirinde kalp krizi geçirme riski bulunduğu teşhisi üzerine hastaneye sevk edildiği ancak ağız içi arama dayatıldığı için gitmediğini, durumunun kötüleşmesi üzerine ağız içi arama yaptırarak hastaneye gittiğini ve kalbinde 2 damarın tıkanması sebebiyle stent takıldığını,

hapishaneye sürgün gelen kişilere çıplak arama dayatması yapıldığını, aramayı kabul etmeyen mahpusların darp edildiğini, yakın zamanda Denizli'den sürgün edilen İ. G. ve H. M.'nin ve Bolu F tipinden sürgün edilen S. Y.'in de bu sebeple darp edildiklerini, darp raporu aldıklarını, şikayetçi olduklarını, mahpuslara cezaevi kimliği verildiğini bunu kabul etmedikleri için 6 ay etkinliklere çıkmama cezası verildiğini; haftada 1 saat spora çıkarıldıklarını, resim atölyesinin Mart'tan beri yapılmadığını, Mart ayında yaşanan saldırıdan sonra dışarıda oluşan kamuoyu sayesinde ikinci müdürün değiştirildiğini, yaklaşımların görece düzeldiğini, odaların arasında adlilerin konulması ile ilgili de idareyle görüştiklerini şimdilik bir sonuç alamadıklarını, geçen hafta 10 senelik mahpus Özkan İnci'nin tahliye olduğunu” aktarmıştır.

TESPİT VE GÖZLEMLERİMİZ

Bafra T Tipi Kapalı Hapishanesi

- *6 mahpusun tahliyeleri idare ve gözlem kurulu tarafından engellenmiştir. Bu hapishanede mülakata çağrılan mahpusların hiçbir kurulun önüne çıkmadığı; ilk önce psikososyal servisine davet edildikleri, psikososyal servisinde psikoloğu gördükleri, psikoloğun kendilerine 3 soru sorduğu, sonrasında hiçbir yorum yapmadan “tamam” dediği ve infazların uzatıldığı, 6 mahpustan hiçbirinin disiplin cezası almadığı, “iyi halli olma” şartını bütün mahpusların sağladığı, bu mahpusların sadece 2021 yılında açlık grevine girdiğini ancak 2021 yılından da herhangi disiplin cezalarının bulunmadığı, buna rağmen bütün mahpusların infazlarının uzatıldığı, mahpuslara gönderilen idare ve gözlem kurulu kararlarının tamamının noktası virgülüne kadar aynı olduğunu öğrenilmiştir.*
- *14.08.2024 tarihinde yapılan aramada defter, ajanda, notlar ve mektuplara el konulduğu, sonrasında mektupların kendi adlarına olması halinde geri iade edileceğinin söylendiği, el konulan ajandalarda mahpusların şiirleri ve edebi eserleri, düşünce yazılarının yer aldığı, ancak bu notlara da el konulduğu, üzerinde “uygundur” kaşeleri yer alan kitaplara da el konulduğu, 2 koğuştan el konulan kitap ve ajandalar için 3 mahpusa soruşturma açıldığı, Kürtçe sözlüğün bahane edildiği, sözlüğün Bafra T Tipi Kapalı Hapishanesinde de incelendiği, 2 yıl önce yapılan aramadan sonra geri verilen bir sözlük olduğu, soruşturma açılan diğer 2 mahpusa da tutulan defter ve türkü defterleri için 11 gün hücre cezası istendiği öğrenilmiştir.*
- *Mahpusların etkinliklere ve sosyal faaliyetlere 1 yıldır çıkmadıkları, yılda 1 veya 2 kere sohbete çıkarıldıkları, pandemi öncesinde spora çıkarıldıklarını ancak şu an her odanın ayrı ayrı spora çıkması için dayatma yapıldığı bu nedenle çıkmadıkları öğrenilmiştir.*
- *6 aydır oda değişimi yapılmamaktadır.*
- *Rojavalı olan S. S.'in ailesinin Türkiye'de olmaması ve vasisinin de yurtdışında olması nedeniyle banka üzerinden para yatırılmadığı ve ayrıca ACEP sistemiyle de başkasının kartıyla da telefon görüşü yapamadığı, telefon görüşmesi yapabilmesi durumunda ise yurtdışı görüşme sistemi gerekçe gösterilerek 10 dakikalık telefon görüşmesi ücretinin 325 TL olarak belirlendiği, ACEP sistemi nedeniyle de ankesörlü telefon kullanma haklarının da olmadığı ve ACEP sisteminin de Vakıfbank aracılığı ile*

para yatırılması ile kullanılabilirdi, özellikle yabancı uyruklu mahpusların, uzun zamandır aileleriyle görüşemediği ve mağdur edildiği öğrenilmiştir.

- Gönderilen mektuplar, suç duyuruları ve başvurularda herhangi bir evrak kayıt numarası verilmediği, mahpusların bu nedenle gönderdikleri mektupların ulaşılmaması veya gönderilip gönderilmediğinin sorgulanmadığı öğrenilmiştir.
- Mahpusların 3 yıldır ağız içi arama dayatması nedeniyle hastaneye gidemediği, en acil durumu olan hasta mahpusların dahi ağız içi arama dayatması ile karşı karşıya kaldığı, hastaneye gidemedikleri ve tedavilerinin engellendiği aktarılmıştır.
- Mahpusların hastaneye sevkleri aksamakta ve bunun yanı sıra yalnızca ayda bir defa revire çıkarılmaktadır.
- Yeni Yaşam Gazetesi başta olmak üzere süreli yayınların yasaklandığı aktarılmıştır.
- Televizyon kanallarında idarenin izin verdiği kanalların izlenebildiği, muhalif kanallara izin verilmediği, Halk TV'nin dahi yasaklanmış olduğu aktarılmıştır.
- Posta ücretlerinin aşırı yüksek olduğu, normal mektupların ulaşım ulaşılmadığını bilmedikleri için iadeli taahhütlü mektup yollamak zorunda kaldıkları, bu durumda mahpusları maddi olarak zorladığı aktarılmıştır.
- Kantinde ürün çeşitliliğinin çok yetersiz ve çok kalitesiz olduğu, daha önce hiç duyulmamış markalı ürünlerin satıldığı, hapishanede her bir mahpusun aylık 4.000 veya 5.000 TL giderinin olduğu aktarılmıştır.
- Ailelerinde uzak olan mahpusların sevk talepleri "Kapasite doludur" gerekçesiyle kabul edilmiyor.
- Koşulların birbiriyle haberleşme olanağı kurulamayacak şekilde özellikle uzak konumlandırıldığı aktarılmıştır.

Samsun/Kavak S Tipi Kapalı Hapishanesi

- 6 mahpusun tahliyesi idare ve gözlem kurulu tarafından engellenmiştir.
- 4 Mart 2024 tarihinde mahpusların odasına girilerek, işkence ile odalarından çıkartılıp tekli hücrelere konuldukları olaydan sonra spora çıkartılmadıkları, bu olay öncesinde resim atölyesine de götürüldükleri ancak sonrasında resim atölye ve diğer faaliyetlerin de yasaklandığı öğrenilmiştir.
- Mahpuslara kimlik kartı almaları almalarının talep edildiği, kimlik kartı almayan ve göstermeyenlerin faaliyetlere çıkarılmayacağına söylendiği aktarılmıştır.
- Sadece kimlik taşımanın yeterli olmadığı, kimliği taşıyarak, tek sıra, askeri düzenle yürümenin de dayatmasının yapıldığı, örneğin, revire, hastaneye çıkartacakların da birkaç mahpusun beraber çıkarıldığı, tek sıra halinde, askeri düzende yürümeleri konusunda talimat verildiği, hastaneye sevkler sırasında adli mahpuslara "sağa dön! Sola dön! Duvarın kenarından yürü! Ağzını aç! Bağcığını sök!" şeklinde komutlar verildiği ve buna sürekli şahit oldukları aktarılmıştır.
- Sosyal faaliyet için yeterince alan bulunmasına rağmen, bu faaliyetlere çıkarılmadıkları öğrenilmiştir.
- Mahpuslara ağız içi dayatması yapılmakta, bu dayatma nedeni ile mahpusların tedaviye erişimleri engellenmektedir.
- Bu şekilde kalp hastası ve riski olan bir mahpusun tedavisi geciktirilmiştir. Yine aynı mahpusa 3 adet stent takıldığı, stent takıldıktan sonra gece vakti kardiyoloji servisine hasta bakım odasına girerken ayakkabı bağcıklarının sökülmesi için dayatma yapıldığı, kendisinin baygın halde dahi bunu kabul etmediği, ancak ayakkabısının zorla soyulduğu, hasta bakım odasında gardiyanın soyduğu ayakkabısının bağcığını söküp

atarak ayakkabıyı geri getirdiği, mahpusa memur emrine karşı gelmekten disiplin soruşturması başlatıldığını ve sonrasında ceza verildiği öğrenilmiştir.

- Bir mahpusa ağız içi araması dayatması nedeniyle hücre cezası verilmiştir.
- Bir mahpusa arama sırasında el konulan defterler nedeniyle hücre cezası verildiği, şiiirlerin içinde geçen Kürdistan ifadesi ile 11 günlük hücre cezanın verildiği, yine aramalarda mahpusların mektuplarına, defterlerine el konulduğu aktarılmıştır.
- Mahpusların, 6 Şubat depreminden sonra bu hapishaneye sevk edildiklerinden bu yana oda değişim talepleri karşılanmamıştır. Mahpusların birçok kez oda değişimi rotasyon talebinde bulunduğu ancak bu oda değişikliği taleplerinin “eğitim amaçlı yapıyorsunuz içeride örgütsel bir programımız var” denilerek reddedildiği aktarılmıştır.
- Mahpuslar, 4 Mart 2024 tarihinden itibaren birbirlerine en uzak yerde olacak şekilde odalara yerleştirilmişlerdir.
- Mahpusların özel yaşam hakkı ihlal edilmekte, çatıdan yaklaşık 1,5 metre yükseltilmiş 360 derece görüş özelliği olan kameralar, mahpusların tuvaletini görmektedir.
- Mahpusların temizlik ihtiyacı için gerekli olan sıcak su kotalı olarak verilmekte ve kota ile verilen 50 litrenin yeterli olmadığı aktarılmıştır.
- Musluktan akan soğuk suyun kötü koktuğu, içme suyunu kantinden temin etmek zorunda kaldıkları, bu durumun da maddi külfeti arttırdığı aktarılmıştır.
- Mahpusların kalmış olduğu iki katlı koğuşların alt katındaki lambayı gece kapattıklarında görevlilerin gelip açtığı, lambanın sürekli olarak açık tutulduğu öğrenilmiştir. Bu lambanın elektrik bedeli de mahpuslardan alınmaktadır.
- Hapishaneye sürgün olarak getirilen veya ilk kez getirilmiş olan mahpusların çıplak arama dayatması ile karşı karşıya kaldıkları, çıplak arama dayatmasına karşı çıkan mahpusların işkence ve kötü muamele ile karşılaştıkları aktarılmıştır.
- Yakın zamanda Denizli’den getirilen 2 mahpus, Bolu F Tipinden getirilen bir mahpusa çıplak arama dayatılmış, karşı çıkmaları üzerine darp edilmiş ve mahpuslara 6 ay etkinliğe çıkmama cezası verilmiştir.
- Mahpuslara, havalandırmada çamaşırlarını kurutmak için havalandırma 7 metre olmasına rağmen 1 metre uzunluğundan ip verilmekte, çamaşırlarını oda içlerine ve kalorifer üzerine sermek zorunda kalmaktadırlar.
- Mahpuslar, görevlilerin sürekli olarak yüksek sesle konuşmasından ve devamlı yapılan gürültüden kaynaklı olarak, rahatsız edilmekte ve uyumakta güçlük çekmektedirler.
- Aileleri tarafından gönderilen iç çamaşırları alınmamakta, kantinde satılan ve sağlık açısından uygun olmayan kalitesiz çamaşırların satın alınması istenmekte, mahpusların mağdur edilmesine yol açılmaktadır.
- Çeşitli hastalıkları ve psikolojik rahatsızlıkları olan 1 adli mahpus, hapishanede suça itildiğini ve bir mahpusu yaraladığını iddia etmiştir.

SONUC VE ÖNERİLER

- BM Kişisel ve Siyasal Haklar Uluslararası Sözleşmesi’nin 10. maddesinde açık bir şekilde “Özgürlüğünden yoksun bırakılmış kişiler insani muamele ve insanın doğuştan kazandığı insan onuruna saygılı davranış görme hakkına sahiptir” denilmektedir. Yine BM Mahpusların Islahı İçin Temel Prensiplerin 1. maddesinde; “Bütün mahpuslara doğuştan sahip oldukları insanlık onurunun ve değerinin gerektirdiği saygıyla muamele

yapılır” denilmektedir. Mahpuslar tarafından, Samsun/Kavak S Tipi Kapalı Hapishanesinde ve Bafra T Tipi Kapalı Hapishanesinde insanlık onuruna yakışır muamele yapılmadığı, çıplak arama ayakta sayım dayatmalarına ve şiddet, hakaret ve kötü muamele ve hak ihlallerine maruz kaldığı, hasta olanların tedavilerinin aksatıldığı, iletişim ve bilgi edinme hakları engellendiği, tahliyelerinin engellendiği ve daha pek çok hak ihlallerine maruz kaldıkları aktarılmıştır.

- İşkence-darp vakalarına son verilmeli, sorumlu olan kişiler hakkında soruşturma açılmalı ve cezai yaptırımlar uygulanmalıdır. Mahpuslara yapılan işkence, onur kırıcı ve kötü muameleler Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile yasaklanmıştır. Madde3: İşkence Yasağı” Hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya işlemlere tabi tutulamaz.”
- Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğü’nün 4. Maddesine göre, “Kurumlarda hükümlülerin düzenli bir yaşam sürdürmeleri sağlanır. Hürriyeti bağlayıcı cezanın zorunlu kıldığı hürriyetten yoksunluk, insan onuruna saygının korunmasını sağlayan maddi ve manevi koşullar altında çektirilir.” 5. Maddesine göre ise “Kurumlarda, hükümlülerin yaşam hakları ile beden ve ruh bütünlüklerini korumak üzere her türlü koruyucu tedbirin alınması zorunludur. Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazında zalimane, insanlık dışı, aşağılayıcı ve onur kırıcı davranışlarda bulunulamaz.”
- AİHS’nin 14. maddesinde düzenlenen “Ayrımcılık Yasağı” ilkesine göre “Bu Sözleşmede tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasal veya diğer kanaatler, ulusal veya toplumsal köken, ulusal bir azınlığa aidiyet, servet, doğum başta olmak üzere herhangi başka bir duruma dayalı hiçbir ayrımcılık gözetilmeksizin sağlanmalıdır.”
- Çıplak arama ve zorla soyma fiilleri kişinin mahremiyetini ihlal eden, moral değerlerini, sosyal kimliğini hedef alan, ruhsal bütünlüğüne zarar veren ve cinsel şiddet boyutlarına ulaşan işkence fiilleri olarak icra edilmektedir. Oysa “Mahpuslara Muamele Dair Birleşmiş Milletler Asgari Standart Kurallarında da (Nelson Mandela Kuralları) yer verildiği gibi “aramaların, insanlık onuruna ve aranılanların mahremiyetine saygılı olacak şekilde ve aynı zamanda ölçülülük, yasallık ve gereklilik ilkeleri çerçevesinde yürütülmesi” gerektiği açıkça ifade edilmektedir.
- Ayakta sayım dayatması, telefonda tekmil verme zorlaması, kimlik kartı takılması zorunluluğu, askeri nizamda tek sıra yürütme dayatmaları hapishanelerde idarenin otoritesini kabul ettirmenin bir aracı olduğu gibi hapishanelerde işkence ve kötü muamele uygulamaları olarak öne çıkmaktadır. Ayakta sayım dayatması, hücre mevcutlarının çok az olduğu durumlarda bile varlığını göstermektedir. Buna tek kişilik hücrelerde kalan mahpuslar da dahildir. Bir tür psikolojik baskının da aracı durumundadır.
- Hapishanelerde meydana gelen en önemli hak ihlallerden biri de yaşam alanlarını görece şekilde takılmış olan kameralar gelmektedir. Bu kameralarla mahpusların özel alanları gözetlenerek mahremiyet hakları ihlal edilmektedir. Oysa özel hayata saygı hakkı mahpuslar için de geçerli bir haktır ve yasalarla ve uluslararası sözleşmelerle garanti altına alınmıştır.

ANAYASA Madde 20. Özel hayatın gizliliği; Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz.

AİHS Madde 8. Özel ve aile hayatına saygı hakkı; Herkes özel ve aile hayatına, konutuna ve yazışmasına saygı gösterilmesi hakkına sahiptir.

- Hastaların revire çıkarılmaları, hastaneye sevkleri hızlandırılmalıdır. Teşhis, tedavi ve kontrollerinin uzman hekimler tarafından yapılması sağlanmalıdır. Ağız içi arama ve kelepçeli muayene uygulamasından vazgeçilmelidir.
- Yeterli ve sağlıklı beslenmek temel insan hakkıdır. Sağlık sorunları olan mahpuslar, doktorlarca reçete edilmiş yiyecekleri alma hakkına sahiptirler. Cezaevi idareleri tarafından hasta tutuklu veya hükümlülere diyete uygun yemek sağlanmalıdır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), Ebedin Abi/Türkiye (B.No: 10839/09, 13/3/2018) bireysel başvurusunda hasta tutuklu veya hükümlüye diyete uygun yemek sağlanmaması ile ilgili olarak insanlık onuruyla bağdaşmayan muamele yasağının ihlal edildiğine hükmetmiştir.
- Hakkında yasaklama, toplatma kararı olmayan gazetelerin hapisanelere alınmasının önündeki engeller kaldırılmalı ve temini sağlanarak gazeteler mahpuslara verilmelidir. “Recep Bekik ve Diğerleri’nin” AYM’ye başvuruları (2016/12936): AYM, 27.03.2019 tarihinde ücreti ödenmiş, hakkında toplatma kararı olmayan süreli yayınların verilmemesinin Anayasa’nın 26. maddesinde güvence altına alınan “ifade özgürlüğünün ihlal edildiğini” karar vererek şikâyetçilere 500 TL tazminat ödenmesine hükmetmiştir.
- Mahpusların sosyalleşmeleri açısından elzem olan sosyal faaliyetlerin eksiksiz olarak uygulanması sağlanmalı ve kısıtlamalara son verilmelidir.
- Hapishanelere bağımsız sağlık kurumlarının girmesine ve inceleme yapmasına izin verilmelidir. Hapishanelerin denetiminde başta meslek kuruluşları ve insan hakları örgütleri olmak üzere ilgili kuruluşların yer alacakları şekilde yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
- Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri ile Hükümlülerin Değerlendirmesine Dair Yönetmelik” doğrultusunda kurulan İdare ve Gözlem Kurulları kendilerini mahkeme yerine koyarak mahpuslar hakkında iyi halli olup olmama durumları hakkında değerlendirmede bulunmakta, koşullu salıverilme ve denetimli serbestlik haklarından yararlanıp yararlanmayacaklarına karar vermektedir. Ayrıca İdare ve Gözlem Kurulu mahpuslarla ilgili değerlendirmelerinde, mahpusların yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce aldığı disiplin cezalarının da gerekçe gösterilerek iyi olmadığına karar vermesi de “geçmişe yürüme yasağı” ilkesine aykırı uygulamalar yürütmektedir ve mahpusların tahliyelerini engellemektedir. Mahpusların yasal olarak kazanılmış haklarını engelleyen yönetmelik iptal edilmelidir.
- Sonuç olarak; mahpusların beyanlarında ve başvurularda belirtilen tüm hak ihlallerin sonlandırılmasını, insanlık onuru ile bağdaşmayan tecrit, işkence, darp ve kötü muamele yasağını ihlal edenler hakkında soruşturma açılmasını, açlık grevi yapan mahpusların disiplin cezalarının iptal edilmesini, mahpusların dilekçelerinin ve mektupların gönderilmesinin önündeki tüm engellerin kaldırılmasını, idare ve gözlem kurulu kararları ile soyut gerekçeler oluşturularak mahpusları denetimli serbestlik ve koşullu salıverilme hakkının ihlalinin engellenmesini, mahpusların özel yaşamlarına saygı gösterilmesini, ağız içi arama ve kelepçeli muayene uygulamalarına son verilmesini ve insan onuruna yaraşır bir yaşam tesis edilmesini talep ediyoruz.

İnsan Hakları Derneği Ankara Şubesi
Hapishaneler Komisyonu